

Asiantuntijalausunto eduskunnan talousvaliokunnalle:

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmästä ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Viite: HE 167/2018 vp

LocalBitcoins Oy kiittää mahdollisuudesta toimittaa eduskunnan talousvaliokunnalle asiantuntijalausunnon ehdotuksesta säätää laki pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmästä ja eräistä siihen liittyvistä laeista.

Hallituksen esitykset laeiksi pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmästä ja virtuaalivaluutan tarjoajista sekä hallituksen esitys rahanpesulain muuttamisesta määrittävät ensimmäistä kertaa virtuaalivaluutan tarjoajat, tuovat virtuaalivaluutan tarjoajat valvonnan alle ja tiivistävät entisestään yhteistyötä viranomaisten ja alan yritysten välillä.

LocalBitcoins pitää esitettyjä lakiehdotuksia tervetulleina ja valtiovarainministeriön

lainvalmistelutyötä onnistuneena. Selkeä sääntely lisää luottamusta alaa kohtaan, selkeyttää eri toimijoiden rooleja ja parantaa virtuaalivaluutan tarjoajien oikeusturvaa. Virtuaalivaluutta-alaa edustavan toimijan näkökulmasta on erityisen hyvä, että lakiehdotusten määritelmät ovat selkeitä.

LocalBitcoins Oy pitää erityisen hyvänä, että pankki- ja maksutilien valvontaa koskevassa lakiesityksessä virtuaalivaluutan tarjoajille on annettu mahdollisuus rakentaa oma

tiedonhakujärjestelmä. Lausunnonantaja on jo pitkään tehnyt tiivistä yhteistyötä viranomaisten kanssa ja sitä kautta jo rakentanut sähköistä tiedonsaantiprosessia.

Rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen torjunnan kannalta on olennaista, että tietojenvaihto

viranomaisten ja yritysten välillä toimii jatkossakin mutkattomasti ja ilman välikäsiä. Hallinnollisen kuorman välttämiseksi on perusteltua jättää uuden kasvualan toimijoille tietty liikkumavara siinä, minkä järjestelyn piiriin he tulevat: olipa se sitten sähköinen tiedonhakujärjestelmä tai pankki- ja maksutilirekisteri. Selkeyden vuoksi virtuaalivaluutan tarjoajat on syytä sisällyttää mukaan myös lakiehdotuksen 2 §:n pankki- ja maksutilien tiedonhakujärjestelmän määritelmän piiriin yhdessä luottolaitosten kanssa.

Rahanpesulain osalta riskiperusteinen lähestymistapa on perusteltua myös virtuaalivaluutan tarjoajien osalta.

Voimassa olevan rahanpesulain osalta lausunnonantaja haluaa kuitenkin esittää seuraavaa muutosta, jossa huomioitaisiin muillekin kuin Suomen markkinoille palvelua tuottavan online-palvelun erityispiirteet paremmin:

Nykyisen rahanpesulain 3 luvun 3 §:n 3 momentissa (*Asiakkaan tuntemistiedot ja niiden säilyttäminen*):

Jos asiakas on ulkomaalainen, jolla ei ole suomalaista henkilötunnusta, on 2 momentissa tarkoitettujen tietojen lisäksi säilytettävä tieto asiakkaan kansalaisuudesta ja matkustusasiakirjan tiedot.

LocalBitcoins ehdottaa, että virtuaalivaluutan tarjoajat vapautettaisiin velvoitteesta säilöä ulkomaalaisten asiakkaiden matkustusasiakirjan tiedot. Matkustusasiakirjojen vaatiminen online-palvelun asiakkailta olisi käytännössä mahdotonta toteuttaa, eikä se ole myöskään asiakkaan tunnistamisen kannalta relevanttia: olennaista asiakkaan tunnistamiseksi ja rahanpesuriskosten torjumiseksi on pyytää ja säilöä muut lain 3 luvun 3 §:ssä luetellut tiedot.

Koska laki tulee huomattavasti lisäämään virtuaalivaluutta-alan toimijoiden velvoitteita, on perusteltua, että siirtymäaika on riittävän pitkä, vähintään 6 kuukautta lain voimaantulosta, jotta alan toimijat ehtivät kunnolla saamaan prosessinsa uuden lainsäädännön mukaisiksi.

LocalBitcoinsin ja toimialan näkemyksen mukaan lainsäädännön lähtökohtana tulisi olla virtuaalivaluuttoihin liittyvän liiketoiminnan ja osaamisen säilyminen Suomessa. Tämä voi vaarantua, jollei lainsäätäjällä ole riittävää ymmärrystä virtuaalivaluuttojen toimintaperiaatteista ja sääntelyä rakennetaan perinteisistä toimintatavoista lähtien. Epätarkoituksenmukainen sääntely luo turhaa byrokratiaa, heikentää kansallista kilpailukykyä eikä onnistu saavuttamaan alkuperäisiä tavoitteitaan.

Koskien lakiehdotusta virtuaalivaluutan tarjoajista, LocalBitcoins Oy näkee positiivisena, että asiakasvarojen säilöntää koskeva huolellisuusvelvoite on yleinen ja ulottuu koskemaan kaikkia virtuaalivaluutan tarjoajia, mutta 11 §:n 2 momentin talletusvelvoite koskee vain virallista valuuttaa käsitteleviä ja vastaanottavia virtuaalivaluutan tarjoajia. Pykäläehdotuksessa on selkeästi otettu huomioon, että virtuaalivaluutta-alalla toimii yrityksiä, kuten LocalBitcoins Oy, jotka säilövät ja käsittelevät pelkästään virtuaalivaluuttaa asiakkaidensa puolesta, eivätkä lainkaan perinteistä rahaa kuten euroja. Eri liiketoimintamallien huomioiminen on olennaista myös lakiehdotusten jatkokäsittelyssä.

Toimialamme näkökulmasta raha- ja maksujärjestelmät elävät voimakasta murroskautta. Uudet maksujen välitystavat sekä lohkoketjuteknologia luovat perinteisen rahajärjestelmän rinnalle vähitellen vaihtoehtoisen mallin ja kehitys tulee olemaan nopeaa. Mallit tulevat olemaan rinnakkaisia ja toisiaan täydentäviä. Virtuaalivaluutta-alan vastuullisten toimijoiden näkemykset huomioivalla sääntelyllä voidaan turvata alan kasvu ja osaamisen kertyminen Suomeen myös tulevaisuudessa - samalla, kun torjumme yhdessä sivuilmioita.

Lisätiedot:

Joonas Ilmasti
Chief Compliance Officer
LocalBitcoins Oy

Porkkalankatu 20, 00180 Helsinki
+358505058236 | joonas.ilmasti@localbitcoins.com

BITCOIN LYHYESTI

Bitcoin on rahan Internet - vapaa, kaikille avoin, hajautettu järjestelmä, joka toimii suoraan käyttäjien välillä. Bitcoinin rahapolitiikkaa ei säädellä keskuspankkien kautta - säännöt on määritetty Bitcoin-ohjelman avoimeen lähdekoodiin. Bitcoinin rahavaranto on säädetty rajalliseksi, minkä takia se voi toimia turvarahana epävakaisissa maissa. Bitcoin-siirrot voivat tapahtua suoraan käyttäjien välillä ilman välikäsiä. Kansainväliset siirrot ovat huomattavasti nopeampia ja edullisempia kuin perinteiset palvelut. Bitcoinissa on hajautettu kirjanpito eli lohkoketju, jossa kaikki tilit ja niiden väliset rahansiirrot ovat julkista tietoa. Matematiikan avulla on pyritty varmistamaan se, että rahansiirtoja ei voi väärentää. Riippumattomuus kolmansista osapuolista takaa immuniteetin epädemokraattisia voimia vastaan.

LocalBitcoins on maailman suosituin ihmisten välinen (P2P) online bitcoin-kauppapaikka. Jo vuodesta 2012 lähtien yritys on tarjonnut palveluaan (escrow-palvelua) ostajien ja myyjien kohtaamiseen sekä turvalliseen kaupankäyntiin. Turvallisuutemme luotetaan: palvelussamme on nykyään yli 4,8 miljoonaa rekisteröitynyttä käyttäjää ja asiakkaita yli 100 eri maasta. Teimme vuonna 2017 liikevoittoa yli 25 miljoonaa euroa, josta maksoimme yhteisöveroa Suomeen 6,5 miljoonaa euroa. Yritys sijaitsee Helsingissä mutta asiakaskunta lähes yksinomaan ulkomailla - olemmekin aidosti globaali, työpaikkoja Suomeen luova vientiyritys. Uskomme vakaasti, että Bitcoin, lohkoketjuteknologia ja älysopimukset mullistavat nykyiset tavat käydä kauppaa ja missiomme on viedä bitcoin kaikkialle maailmaan - varsinkin kehittyviin maihin, joissa bitcoin voi toimia perustana kasvuyrittäjyydelle ja sosiaalisen oikeudenmukaisuuden toteutumiselle.